

celu) i – jakie zadanie miał do wykonania badacz. Okazało się, że najczęściej było prac botanicznych i zdecydowanie przeważały prace opisowe (o wiele mniej było metodycznych, a tylko jedna metodologiczna).

Niewątpliwie trudno się spodziewać, że po toruńskim spotkaniu zapanuje między specjalistami zajmującymi się różnymi dziedzinami przyrody powszechnej na zgodę co do zapatrywań na tak fundamentalne zjawiska, jakimi są w świecie ożywionym i nieożywionym zmiany i zmienność. Obydwa te terminy sprawiają wrażenie jasnych i prostych w powszechnym użyciu. Jest to niewątpliwie wrażenie złudne, a pokusa nadużywania obydwu słów powoduje, że często ulegają one swoistemu rozmyciu. Można zatem jedynie stwierdzić, że na drodze do nadania lub przywrócenia określeniom *zmiana* i *zmienność* ich właściwego znaczenia został zrobiony pierwszy krok. Teraz trzeba czekać na krok drugi i – następne.

Ludwik FREY
Marta MIZIANTY

Z ŻYCIA PTB

POLISH BOTANICAL SOCIETY NEWS

O MEDALU IM. PROFESORA ZYGMUNTA CZUBIŃSKIEGO – KOMUNIKAT ZARZĄDU ODDZIAŁU POZNAŃSKIEGO PTB

On the Professor Zygmunt Czubiński Medal – an announcement of the Board of Poznań Division of the Polish Botanical Society

Myśl ustanowienia honorowego wyróżnienia – medalu Zygmunta Czubińskiego zrodziła się w czasie Sesji Naukowej zorganizowanej z okazji 30. rocznicy śmierci prof. Zygmunta Czubińskiego w Poznaniu, w dniach 9–10.V. 1997 r. Inicjatorem pomysłu był prof. dr hab. Janusz B. Faliński.

Na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu Członków Oddziału Poznańskiego PTB dnia 19 kwietnia 2000 r. powołano kapitułę medalu w składzie: Prof. dr hab. Stanisław Balcerkiewicz, Prof. dr hab. Anna Bujakiewicz, Prof. dr hab. Janusz Bogdan Faliński, Prof. dr hab. Karol Latowski, (sekretarz), Prof. dr hab. Elżbieta Pancer-Kotejowa, Prof. dr hab. Jerzy Zieliński, Prof. dr hab. Waldemar Żukowski (Dziekan Kapituły) oraz zaakceptowano regulamin.

Równocześnie informujemy, że wnioski o nadanie medalu za wybitne prace naukowe mające chara-

cter regionalnych monografii geobotanicznych, zgodne z wymaganiami regulaminu, należy przesyłać bezpośrednio na ręce Dziekana Kapituły na adres: Prof. dr hab. Waldemar Żukowski – Zakład Taksonomii Roślin UAM, Al. Niepodległości 14, 61–713 Poznań.

Regulamin Medalu im. Zygmunta Czubińskiego

§ 1

Medal im. Zygmunta Czubińskiego (zwany dalej Medalem) jest wyróżnieniem honorowym przyznawanym za wybitne prace naukowe mające charakter regionalnych monografii geobotanicznych, których podstawą jest oryginalna koncepcja naukowa. Pod pojęciem monografii rozumie się zwarte dzieła tekstowe, atlasy i mapy geobotaniczne wyrażające w sposób syntetyczny wiedzę o szacie roślinnej, florze lub roślinności dowolnego regionu w Polsce lub całej Polski. W przypadku prac zbiorowych medal otrzymuje zespół. Dzieło zbiorowe bez względu na liczbę autorów i redaktorów traktowane jest jako jeden przedmiot wyróżnienia.

§ 2

Medal nadaje Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Botanicznego.

§ 3

Wykonawcą postanowień Regulaminu jest Kapituła Medalu, która ma siedzibę w Poznaniu.

§ 4

Kapituła jest powoływana na okres 3 lat przez Oddział Poznański PTB spośród członków zwyczajnych i honorowych Towarzystwa, Kapituła składa się z 7 osób, które wybierają spośród siebie dziekana i sekretarza. Funkcja dziekana może być pełniona co najwyżej przez dwie kolejne kadencje.

§ 5

Wnioski o wyróżnienie Medalem zgłaszać mogą Zarządy Oddziałów i Sekcji oraz członkowie honorowi i zwyczajni Towarzystwa nie później niż na 6 miesięcy przed wyznaczonym terminem Walnego Zjazdu PTB.

Wyróżnienie obejmuje prace wydane przed 1 stycznia roku, w którym przyznawany jest Medal. Kapituła nadaje Medal raz na 3 lata.

§ 6

W okresie dwóch pierwszych kadencji funkcjonowania Kapituły mogą być dodatkowo wyróżnione

Medalem wcześniejsze wybitne publikacje o charakterze monografii geobotanicznych.

§ 7

Posiedzenia Kapituły zwołuje dziekan. Wniosek o nadanie Medalu Kapituła poddaje głosowaniu przy udziale co najmniej 7 członków. Decyzja zapada zwykłą większością głosów i jest ostateczna.

§ 8

Członkostwo PTB nie jest warunkiem koniecznym do wyróżnienia Medalem.

§ 9

O wyróżnienie Medalem nie mogą się ubiegać członkowie Kapituły w okresie swej kadencji.

§ 10

Zarząd Oddziału powiadamia Zarząd Główny o przyznaniu Medalu.

§ 11

Wręczenie Medalu wraz z dyplomem odbywa się podczas Zjazdu na posiedzeniu plenarnym PTB.

§ 12

Formę plastyczną Medalu i towarzyszącego mu dyplomu ustali Kapituła Medalu w porozumieniu z Zarządem Oddziału Poznańskiego PTB. Medal opatrzony nazwą Polskiego Towarzystwa Botanicznego oraz imieniem i nazwiskiem Zygmunta Czubińskiego, podlega ewidencji. Dyplom o przyznaniu Medalu podpisuje dziekan, członkowie Kapituły oraz Przewodniczący Oddziału. Lista laureatów Medalu publikowana jest na łamach czasopisma „Wiadomości Botaniczne”.

§ 13

Niezbędne środki na funkcjonowanie Kapituły Medalu zapewnia Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Botanicznego.

Waldemar ŻUKOWSKI

XVI KONKURS DENDROLOGICZNY W ŁODZI „ZNAM DRZEWA I KRZEWY”

16th Dendrological Competition in Łódź – „I know trees and shrubs”

Rosnące zainteresowanie różnego rodzaju konkursami świadczy o tym, że dla wielu uczniów nauka nie kończy się na przyswojeniu materiału objętego

programem szkolnym. Zaangażowanie nauczycieli pomaga rozwinąć zainteresowania pozaprogramowe, zdobyć wiedzę, oraz stanąć do rywalizacji międzyszkolnej. Taką możliwość stwarza od lat organizowany w Łodzi konkurs dendrologiczny pt. „Znam drzewa i krzewy”. Atrakcyjność jego podnoszą wartościowe nagrody – głównie albumowe pozycje literatury przyrodniczej – pogłębiające i rozszerzające wiedzę jego uczestników. Głównym sponsorem jest już tradycyjnie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

W dniach 19–20 października 1999 r. odbyła się w Gmachu Biologii UŁ kolejna już – XVI jego edycja. Organizatorami konkursu, jak w latach ubiegłych byli: Liga Ochrony Przyrody – Zarząd Okręgu w Łodzi oraz Sekcja Dendrologiczna Polskiego Towarzystwa Botanicznego, reprezentowana przez pracowników naukowych Katedry Botaniki UŁ. Przewodniczącym 5-osobowego jury był prof. nadzw. dr hab. Janusz Hereźniak.

Pierwszy etap konkursu obejmował test pisemny złożony z 54 pytań; za poprawnie udzielone odpowiedzi można było uzyskać maksymalnie 138 punktów. Drugi etap – praktyczny, polegał na rozpoznaniu 41 drzew i krzewów, za co można było zdobyć maksymalnie 88 punktów. Wszyscy uczestnicy konkursu mieli do rozpoznania te same, żywe okazy drzew i krzewów, rosnących w najbliższym sąsiedztwie Gmachu Biologii UŁ i parku im. J. Matejki w Łodzi.

Łącznie po dwóch etapach można było uzyskać maksymalnie 226 punktów.

Do konkursu przystąpiło 34 uczniów z 12 szkół z terenu Łodzi oraz 1 uczeń ze Społecznej Szkoły Podstawowej w Ciechanowie. Łódzcy uczestnicy konkursu reprezentowali 3 szkoły podstawowe, a mianowicie nr 120, 123 i 198 oraz 9 liceów ogólnokształcących, były to: I, III, VI, XII, XX, XXIX, XXXII, XLII i XLVII LO.

Jury postanowiło przyznać indywidualne nagrody i wyróżnienia następującym osobom:

- w kategorii szkół podstawowych nagrody otrzymali:
- I. Bronisław Szmít – Społeczna SP w Ciechanowie – 182 pkt
 - II. Karolina Mirowska – SP nr 120 w Łodzi – 168 pkt
 - III. Tomasz Kandela – SP nr 120 w Łodzi – 147 pkt
- 3 równorzędne wyróżnienia uzyskali:
1. Anna Argocińska – SP nr 120 – 143 pkt
 2. Ewa Macińska – SP nr 120 – 142 pkt
 3. Anna Rydz – SP nr 120 – 142 pkt

W kategorii szkół licealnych nagrody otrzymali:

- I. Maciej Rogacki – I LO – 198 pkt
- II. Tomasz Derdzikowski – VI LO – 191 pkt
- III. Agnieszka Rogowska – I LO – 186 pkt

Fot. 1. Uroczystość wręczenia głównej nagrody – „Statuetki żubrów” dla I LO w Łodzi. Od lewej: mgr J. Lauk – nauczycielka biologii zwycięskiej szkoły, mgr L. Konieczny – marszałek Sejmiku Województwa Łódzkiego, dr M. Kubiak – prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz mgr B. Lech – sekretarz Zarządu Okręgu Łódzkiego LOP (fot. R. Sasiadek).

Phot. 1. Delivery of main award – „A statue of bisons” to 1st High School in Łódź. From left: mgr Lauk – teacher of biology in winning school, mgr L. Konieczny – president of Łódź district self-governement, dr M. Kubiak – president of local Environmental Protection Fund and mgr B. Lech – secretary of Łódź district Board of Nature Protection League (phot. R. Sasiadek).

3 równorzędne wyróżnienia uzyskali:

1. Rafał Machowicz – I LO – 184 pkt
2. Marcin Włodarczyk – XII LO – 172 pkt
3. Michał Jankowski – XXXII LO – 172 pkt

Ponadto Przewodniczący Jury wyróżnił ufundowaną przez siebie nagrodą specjalną Bronisława Szmita – ucznia klasy VIII Społecznej Szkoły Podstawowej w Ciechanowie, w uznaniu jego wyróżniającej się znajomości drzew i krzewów.

W kategorii nagród zbiorowych pierwsze miejsce i główną nagrodę przechodnią w postaci statuetki żubrów, ufundowaną przez Sekcję Dendrologiczną Polskiego Towarzystwa Botanicznego – przyznano ekipie I Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi, prowadzonej przez mgr Jolanę Lauk; uczniowie tego Liceum uzyskali łącznie największą liczbę punktów – 568 (Fot. 1).

W kategorii Szkół Podstawowych nagrodę zbiorową zdobyła ekipa Szkoły Podstawowej nr 120, pro-

wadzona przez mgr Dorotę Filewską, uzyskując łącznie 458 pkt.

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 30 listopada 1999 r. podczas zebrania naukowego Polskiego Towarzystwa Botanicznego Oddziału Łódzkiego. Laureaci i zaproszeni goście z uwagą wysłuchali referatu dr. inż. Władysława Danielewicza – redaktora naczelnego *Rocznika Dendrologicznego*, pt. „Osobliwe, rzadkie oraz mało znane drzewa i krzewy Polski”.

W drugiej części spotkania dokonano wręczenia nagród laureatom konkursu. Na uroczystość przybyli m. in.: marszałek sejmiku województwa łódzkiego – mgr Leszek Konieczny, oraz przedstawiciele Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska z presem Zarządu – dr Markiem Kubiakiem na czele, którym organizatorzy konkursu wyrażają głęboką wdzięczność za systematyczne wspomaganie konkursu, a tym samym pomoc w upowszechnianiu wiedzy dendrologicznej wśród młodzieży szkolnej.

Ogród Botaniczny w Łodzi – członek wspierający Oddział Łódzki Polskiego Towarzystwa Botanicznego – był fundatorem 2 nagród w postaci zestawów doniczkowych roślin ozdobnych, które zostały przekazane laureatom nagród zbiorowych: I Liceum Ogólnokształcącemu im. M. Kopernika i Szkole Podstawowej nr 120 w Łodzi. Za to, nie pierwsze już, wsparcie materialne Konkursu Dendrologicznego organizatorzy składają Dyrekcji Ogrodu Botanicznego w Łodzi serdeczne podziękowania.

Andrzej GRZYL

**„CZWARTKI BOTANICZNE”
W ODDZIALE KRAKOWSKIM PTB
W I I II KWARTAŁE 2000 R.**

**„Botanical Thursdays” at the Polish Botanical
Society, Cracow Division, in the 1st and the 2nd
quarter of 2000**

W styczniu 2000 r. odbyły się 3 posiedzenia. 13 stycznia dr Józef Mitka (Instytut Botaniki UJ) zapoznał słuchaczy z nowym ujęciem systematycznym w obrębie *Aconitum lasiocarpum*. Tydzień później prof. dr hab. Adam Zajac i dr hab. Maria Zajac (Instytut Botaniki UJ) przedstawili referat „Rozmieszczenie roślin naczyniowych w Polsce w świetle kończącego się opracowania ATPOL”. Na kolejnym posiedzeniu, w dniu 27 stycznia, mgr Joanna Zalewska-Gałosz (Instytut Botaniki UJ) omówiła problemy taksonomiczne rodzaju *Potamogeton*.

W lutym, po przerwie semestralnej, odbyły się dwa posiedzenia. Na pierwszym, 17 lutego, dr Maria Lityńska-Zajac (Instytut Archeologii i Etnologii PAN) oraz mgr Aldona Bieniek (Instytut Botaniki PAN) wygłosiły referat „Archeobotaniczne znaleziska owoców jabłoni na terenie Polski”. Tydzień później prof. dr hab. Jadwiga Siemińska (Instytut Botaniki PAN) przedstawiła referat „Znaleziska okrzemki starszych niż kredowe: od jury po proterozoik”.

W marcu odbyły się cztery posiedzenia. Dnia 9 marca dr Alina Stachurska-Swakoń (Instytut Botaniki UJ) zaprezentowała swoje zbiory zielnikowe z północno-zachodniej części Montany (USA), a tydzień później omówiła problemy syntaksonomiczne zbiorowisk leśnych Whitefish Range w Montanie. W dniu 23 marca Oddział gościł dr hab. Małgorzatę Wierzbicką (Instytut Biologii Eksperymentalnej Roślin, Uniwersytet Warszawski), która wygłosiła referat „Przystosowania roślin do wzrostu na hałdzie galmanowej – badania na poziomie komórkowym i organizmowym”. Tydzień później Oddział gościł prof. dr hab. Andrzeja Radwańskiego (Wydział Geologii, Uniwer-

sytet Warszawski), który przedstawił referat „Kopalna palma czy zwierzę – zagadki paleontologii”.

W kwietniu były 3 posiedzenia. Dnia 6 kwietnia prof. dr hab. Krystyna Wasylińska (Instytut Botaniki PAN) wygłosiła referat „Pasa zwierzęca w pradziejach: problem przyrodniczy i ekonomiczny”. Tydzień później Oddział gościł prof. dr hab. Jolanę Małuszyńską (Uniwersytet Śląski), która przedstawiła referat „Struktura genomu roślinnego”. Na kolejnym posiedzeniu, 27 kwietnia, doc. dr hab. Przemysław Wojtaszek (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN, Poznań) wygłosił referat „Czym jest komórka roślinna?”.

W maju odbyły się także 3 posiedzenia. Na pierwszym, 11 maja, dr Wojciech Granoszewski (Instytut Botaniki PAN) zapoznał słuchaczy z tematem „Roślinność i klimat interglacjalu Eemskiego i wczesnego Vistulianu w Horoszkach na Podlasiu”. Tydzień później Oddział gościł prof. dr hab. Eliso Kvavadze (Instytut Paleobiologii im. L. Davitashvili Gruzińskiej Akademii Nauk), która przedstawiła referat „The results of the Pollen Monitoring Programme in the Georgia”. Tradycyjnie przed wakacjami odbyła się wizyta w Ogrodzie Botanicznym UJ, którą poprowadził w dniu 25 maja dyrektor Ogrodu dr hab. Bogdan Zemanek. W pierwszym dniu czerwca Oddział gościł dr Andersa Glimskära (Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala), który wygłosił referat „Grassland management in Sweden: history, ecology and politics”.

W pierwszym półroczu 2000 r. odbyło się 16 posiedzeń, na których 16 prelegentów przedstawiło 15 tematów. Serdecznie zapraszamy Członków PTB z innych Oddziałów do wygłaszania referatów na „czwartkach botanicznych” w Krakowie.

Ślawomir FLORJAN

**POLSKIE TOWARZYSTWO BOTANICZNE
W 1999 ROKU**

Polish Botanical Society in 1999

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

Zebrań plenarne Towarzystwa

W roku sprawozdawczym odbyły się w Warszawie 2 posiedzenia Zarządu Głównego: w dniu 20 marca i 18 grudnia. Na posiedzeniu 20 marca przeprowadzono wybory członków redakcji i rad redakcyjnych wydawnictw PTB na nową kadencję. Na zebraniu w tym dniu powołano także nowe składy Komisji Medalu im. W. Szafera oraz Kapituły Medalu im. Hryniewieckiego w związku z upływem ich kadencji. Do

Kapituły Medalu im. prof. B. Hryniewieckiego zostały wybrane następujące osoby: prof. dr hab. Tadeusz Baszyński, doc. dr hab. Jacek Herbich, prof. dr hab. Romuald Olaczek, dr hab. Barbara Sudnik-Wójcikowska, prof. dr hab. Tomasz Wodzicki, prof. dr hab. Władysław Wojewoda, prof. dr hab. Waldemar Żukowski.

W skład Komisji Medalu im. prof. W. Szafera weszły następujące osoby: prof. dr hab. Jerzy Fabiszewski, prof. dr hab. Maria Olszewska, prof. dr hab. Krystyna Wasylińska, prof. dr hab. Jerzy Szweykowski, prof. dr hab. Tomasz Wodzicki.

Na obu posiedzeniach plenarnych poruszano bieżące sprawy Towarzystwa.

II. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Towarzystwo nie prowadzi bezpośredniej działalności naukowej, natomiast czynnie uczestniczy w jej organizacji i upowszechnianiu. Ważnym przejawem aktywności na tym polu jest organizacja sympozjów, konferencji, sesji naukowych. W 1999 r. Sekcje i Oddziały PTB zorganizowały 14 ogólnopolskich spotkań naukowych. Regularne posiedzenia naukowe odbywały się w poszczególnych oddziałach i sekcjach. Uczestniczyli w nich również sympatycy Towarzystwa. W roku sprawozdawczym odbyło się 131 posiedzeń naukowych, na których wygłoszono 144 referaty, w tym dziewięć referatów zostało wygłoszonych przez prelegentów zagranicznych (Tab.2).

W 1999 r. odbyły się następujące ogólnopolskie spotkania naukowe, zorganizowane lub współorganizowane przez sekcje lub oddziały Towarzystwa:

1. Wiosenne Seminarium w Arboretum w Przelewach – 22–24 marca (organizator: Sekcja Ogrodów Botanicznych i Arboretów);
2. „Bioróżnorodność flory glonów i sinic jako metoda oceny środowiska wodnego”, XVIII Sympozjum Sekcji Fykologicznej – 6–9 maja, Wólka Milanowska koło Kielc (organizator: Sekcja Fykologiczna i Oddz. Kielecki);
3. „Wprowadzanie skutecznej ochrony torfowisk w Polsce” – 23–25 maja, Łagów (współorganizator: Oddz. Szczeciński);
4. Sympozjum Sekcji ACER – 29 maja, Warszawa (organizator: Sekcja Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin);
5. „Rośliny wrzosowate i ich uprawa” – 4–5 czerwca, Rogów (organizator: Sekcja Dendrologiczna);
6. „Mechanizmy Różnicowania i Wzrostu Komórek”, Sympozjum z okazji 70-lecia urodzin prof. dr hab. Zygmunta Hejnowicza – 17 czerwca, Katowice (organizator: Oddz. Śląski);

7. Badania molekularne w taksonomii porostów – 17 sierpnia, Gdańsk (organizator: Oddz. Gdański);
8. Ogólnopolska Konferencja Naukowa z okazji 25 lat Zalewu Zemborzyckiego koło Lublina – 9–12 września, Lublin (organizator: Sekcja Fykologiczna);
9. „Fotosynteza od DNA do Ekosystemu” – 28 września, Poznań (organizator: Sekcja Fizjologii i Biochemii Roślin oraz Oddz. Poznański);
10. „Uprawa roślin wodnych w Ogrodach Botanicznych” – 17 września, Poznań (organizator: Sekcja Ogrodów Botanicznych i Arboretów);
11. „Różnorodność biologiczna porostów”, XIV Zjazd Lichenologów Polskich – 6–10 października, Lasy Janowskie (organizator: Sekcja Lichenologiczna oraz Oddz. Lubelski);
12. „Rola leśnych kompleksów promocyjnych i rezerwatów biosfery w edukacji ekologicznej oraz wdrażanie wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej” – 7–10 października, Toruń (organizator: Oddz. Toruński);
13. „Monitoring grzybów – możliwości i ograniczenia”, konferencja dedykowana 60-leciu pracy naukowej prof. dr A. Skirgiełło – 18–20 października, Bory Tucholskie (organizator: Sekcja Mikologiczna wraz z Zakładem Algologii i Mikologii UE);
14. „Biologia kwitnienia, nektarowania i zapylania roślin” – 9–10 listopada, Lublin (współorganizator: Oddz. Lubelski).

Członkowie Towarzystwa brali ponadto udział w licznych konferencjach naukowych na terenie kraju i za granicą.

III. WSPÓLPRACA NAUKOWA Z INNYMI TOWARZYSTWAMI I ORGANIZACJAMI NA TERENIE KRAJU

Oddziały i Sekcje prowadzą stałą lub okresową współpracę z licznymi organizacjami i towarzystwami na terenie kraju. Należą do nich m.in.: Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Centrum Edukacji Ekologicznej Wsi, Centrum Edukacji Ekologicznej, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Instytut Technologii Wód i Ścieków Politechniki Lubelskiej, Komisja Kształtowania Przestrzeni Polski Północnej PAN, Leśny Park Kultury i Wypoczynku w Bydgoszczy, Liga Ochrony Przyrody, Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne, Muzea Regionalne, Ogrody Botaniczne, Polska Asocjacja Krajobrazu, Polski Związek Fotografii Przyrodniczej, Polskie Stowarzyszenie Mikologów Budownictwa, Polskie Towarzystwo Lekarskie, Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Koper-

Tabela 1. Władze oddziałów PTB w 1999 roku

Oddział	data wyboru obecnych władz	przewodniczący	wiceprzewodniczący	sekretarz	skarbnik
Białostocki	16.06.1998.	dr I. Lengiewicz	dr G. Łaska	dr B. Mazalska	dr E. Muszyńska
Bydgoski	8.06.1998.	dr inż. M. Korczyński	prof. dr hab. M. Jassem	dr inż. G. Żurek	mgr K. Sawilska
Gdański	14.06.1998.	prof. dr hab. W. Fałtynowicz	prof. dr hab. M. Latałowa	dr J. Jarosińska	dr P. Rutkowski
Kielecki	5.05.1998.	dr J. Łuszczynski	dr A. Świercz	dr A. Przemyski	dr K. Toborowicz
Krakowski	5.03.1998.	dr hab. A. Jankun	dr hab. K. Wołowski	dr S. Florjan	dr A. Drozdowicz
Lubelski	22.05.1998.	dr hab. B. Czarnecka	dr hab. E. Weryszko-Chmielewska	dr M. Masierowska	mgr P. Sugier
Łódzki	26.05.1998.	prof. dr hab. J. Hereźniak	prof. dr hab. J. Jakubowska-Gabara	mgr A. Bomanowska	dr E. Kuźniak
Olsztyński	26.05.1998.	prof. dr hab. B. Polakowski	prof. dr hab. P. Stypiński	mgr M. Woźniak	prof. dr hab. T. Korniak
Poznański	27.05.1998.	prof. dr hab. M. Zenkteler	doc. dr hab. P. Pukacki	dr B. Stefaniak	mgr M. Wojciechowicz
Skierniewicki	16.03.1999.	dr R. Górecki	dr H. Bryk	dr M. Podwyszyńska	dr L. Kawa-Miszczak
Szczeciński	14.05.1998.	prof. dr hab. S. Friedrich	dr hab. A. Witkowski	mgr inż. U. Banaś	dr hab. W. Bacieczko
Śląski	21.04.1998.	prof. dr hab. S. Wika	prof. dr hab. W. Włoch	dr A. Uziębło	dr T. Zaufal
Toruński	25.02.1998.	dr hab. W. Gugnacka-Fiedor	dr hab. T. Załuski	mgr R. Soska	dr L. Załuski
Warszawski	12.05.1998.	dr hab. G. Garbaczewska	dr hab. M. Wierzbicka	dr R. Karwowska	mgr Ewa Simeonowa
Wrocławski	22.03.1999.	prof. dr hab. B. Zagórska-Marek		dr E. Gola	dr J. Marciniak-Jerzykiewicz

nika, Polskie Towarzystwo Biochemiczne, Polskie Towarzystwo Ekologiczne, Polskie Towarzystwo Ekologiczne, Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne, Polskie Towarzystwo Fitopatologiczne, Polskie Towarzystwo Gleboznawcze, Polskie Towarzystwo Higieniczne, Polskie Towarzystwo Hydrologiczne, Polskie Towarzystwo Leśne, Polskie Towarzystwo Nauk Agrotechnicznych, Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych, Polskie Towarzystwo Ogrodów Botanicznych, Polskie Towarzystwo Parazytologiczne, PTTK, Rada Naukowa Stowarzyszenia na rzecz ochrony dziedzictwa „Młyn-Papiernia” w Szczecinie,

Regionalne Dyrekcje Lasów, regionalne Towarzystwa Naukowe (m.in.: Kieleckie, Lubelskie, Łódzkie, Częstochowskie, Ogrodnictwa, Szczecińskie, Młodzieżowe, Toruńskie), Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Ogrodnictwa, Wojewódzki Związek Pszczelarzy i Spółdzielnia Pszczelarska.

Wielu członków PTB stale współpracuje z Komitetem Badań Naukowych jako członkowie zespołów i komisji oraz jako recenzenci. Członkowie PTB uczestniczą także w pracach Komitetów PAN (Komitet Botaniki, Komitet Ekologii, Komitet Ochrony Przyrody, Komitet Człowiek i Środowisko i inne).

Tabela 2. Dane liczbowe oddziałów PTB w roku 1999

Oddział	Liczba członków									Liczba posiedzeń	Liczba referatów	Liczba prelegentów zagranicznych
	ogólnie	zwyczajni	nadzwyczajni	honorowi	zagraniczni	emerytowani	nowi członkowie	wystąpiło	czł. wspierający			
Białostocki	31	31	–	–	–	–	–	–	–	2	5	
Bydgoski	38	10	28	–	–	–	–	–	–	3	4	
Gdański	76	63	12	1	–	–	1	–	–	5	5	
Kielecki	24	24	–	–	–	–	–	1	–	2	2	
Krakowski	175	154	17	4	5	14	11	–	–	27	30	6
Lubelski	102	99	2	1	7	10	4	1	–	10	10	1
Łódzki	108	46	49	2	1	10	4	–	3	7	7	
Olsztyński	47	28	14	1	–	4	–	2	–	11	9	
Poznański	212	140	41	–	–	31	17	–	–	20	20	
Skierniewicki	42	30	4	1	–	6	–	1	1	5	6	
Szczeciński	50	15	36	–	–	3	1	–	2	4	4	
Śląski	84	41	39	–	–	–	4	–	–	5	5	
Toruński	56	36	12	2	–	8	–	–	–	16	22	2
Warszawski	276	271	–	5	–	–	3	37	3	4	4	
Wrocławski	96	61	3	2	1	22	7	15	–	14	15	
Łącznie	1417	1049	257	19	14	108	52	57	9	135	148	9

Członkowie PTB pełnią również kierownicze funkcje w państwowych radach oraz organizacjach rządowych i pozarządowych.

IV. WSPÓLPRACA NAUKOWA TOWARZYSTWA Z ORGANIZACJAMI ZAGRANICZNYMI

Przejawem współpracy naukowej Towarzystwa z organizacjami zagranicznymi jest przynależność sekcji do federacji towarzystw:

– Sekcja Biochemii Roślin jest członkiem Federacji Europejskich Towarzystw Fizjologii Roślin (FESPP) oraz członkiem International Association of Plant Physiologist (IAPP),

– Grupa palinologiczna z Sekcji Paleobotanicznej

jest członkiem Międzynarodowej Federacji Towarzystw Palinologicznych,

– Członkowie Sekcji Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin są członkami International Association of Sexual Plant Reproduction Research.

Ponadto Sekcja Lichenologiczna współpracuje z British Lichen Society, Nordic Lichen Society oraz Bryologiczko-Lichenologiczne Sekcje CBS (Ceska Botanická Společnost), Oddział Gdański współpracuje z European Pollen Database oraz ma nawiązaną współpracę ze Swedish Museum of Natural History, a Oddział Szczeciński bierze udział w pracach Baltic Marine Environment Protection Commission.

Prof. dr hab. M. Ławrynowicz z Oddz. Łódzkiego jest prezydentem European Council for Conservation of Fungi.

Tabela 3. Władze Sekcji PTB w 1999 roku

Sekcja	data wyboru obecnych władz	przewodniczący	wiceprzewodniczący	sekretarz
Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin	27.06.1998	prof. dr hab. M. Charzyńska	doc. dr hab. J. Rybczyński	dr hab. A. Jankun
Briologiczna	6.1995.	prof. dr hab. M. Krzakowa		
Dendrologiczna	16.09.1998	prof. dr hab. W. Bugała	prof. dr J. Tumiłowicz	dr T. Bojarczuk
Fizjologii i Biochemii Roślin	16.09.1998	prof. dr hab. B. Tomaszewska	prof. dr hab. J. Lęgocka	dr hab. P. Wojtaszek
Fykologiczna	6.05.1999	prof. dr hab. I. Wojciechowski	prof. dr hab. L. Burchardt	mgr J. Galek
Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej	3.1995	dr A. Kwiatkowska		
Historii Botaniki	25.04.1996	prof. dr hab. A. Zemanek	prof. dr hab. T. Majewski	dr P. Köhler
Kultur Tkankowych Roślin	23.09.1994	dr hab. J. Rybczyński	dr hab. F. Dubert	dr R. Mól
Lichenologiczna	15.09.1998	prof. dr hab. K. Czyżewska	prof. dr hab. J. Kiszka	dr M. Kossowska
Mikologiczna	16.09.1998	prof. dr A. Skirgiełło	prof. dr M. Lisiewska	dr S. Czyżewska
Ogrodów Botanicznych	26.06.1997	mgr inż. Łucja Świłło	dr M. Lankosz-Mróz	mgr T. Bielska
Paleobotaniczna	17.05.1997	prof. dr hab. E. Zastawniak	dr A. Kohlman-Adamska	mgr G. Worobiec

Członkowie Towarzystwa są także członkami licznych zagranicznych towarzystw naukowych.

V. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Działalność na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego jest bardzo ważnym aspektem działalności Towarzystwa. Członkowie Towarzystwa biorą udział w pracach różnorodnych Komisji, Komitetów, Funduszy, Rad Naukowych obszarów chronionych. Wykonują ekspertyzy, składają propozycje ochrony lokalnych zasobów przyrodniczych. Współpracują także z licznymi organizacjami pozarządowymi.

Poniżej podano przykłady form działalności na rzecz ochrony środowiska.

Współpraca z jednostkami administracyjnymi: Komisją Utylizacji Odpadów i Ochrony Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwową Radą Ochrony Przyro-

dy, Radami Naukowymi Parków Krajobrazowych i Parków Narodowych; udział w pracach Komisji ds. strategii rozwoju województw, Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody, Wojewódzkimi Komisjami Ochrony Przyrody, Wydziałem Ochrony Środowiska urzędów wojewódzkich i miejskich.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi: Ligą Ochrony Przyrody, Lubelską Fundacją Ochrony Środowiska.

Inne formy działalności: ekspertyzy i propozycje ochrony lokalnych zasobów przyrodniczych, konsultacje dla Oddziału Granicznego Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin w Medyce, opiniowanie sporządzanych planów ochronnych rezerwatów, plany ochrony parków narodowych, rezerwatów, parków krajobrazowych, protest środowiska botaników wrocławskich w sprawie wycinania drzew na wałach przeciwpowodziowych wzdłuż koryta Odry, przygotowywanie in-

Tabela 4. Dane liczbowe sekcji PTB w 1999 roku

Sekcja	Liczba członków	Spotkania ogólnosekcyjne			
		liczba spotkań	liczba uczestników	liczba referatów	liczba posterów
Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin	95	1	52	5	–
Briologiczna	31	–	–	–	–
Dendrologiczna	120	1	60	6	1
Fizjologii i Biochemii Roślin	271	1	70	6	–
Fykologiczna	129	2	105	20	34
Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej	120	–	–	–	–
Historii Botaniki	35	1	–	–	–
Kultur Tkankowych Roślin	55	–	–	–	–
Lichenologiczna	44	1	35	12	10
Mikologiczna	120	1	100	21	9
Ogrodów Botanicznych	68	2	62	16	–
Paleobotaniczna	50	–	–	–	–
Łącznie	1138	10	484	86	54

formacji o procedurach związanych z wycinką drzew wzdłuż dróg (Oddz. Szczeciński), rewizje i dokumentacje rezerwatów, udział w pracach dotyczących zagadnień lokalnej ochrony przyrody.

VI. POPULARYZACJA WIEDZY BOTANICZNEJ

Upowszechnianie wiedzy botanicznej jest jednym z głównych celów działalności Towarzystwa. W 1999 r. działalność ta przejawiała się w następujący sposób:

- Członkowie PTB przeprowadzili wiele prelekcji, wykładów, pogadanek i zajęć terenowych dla nauczycieli i uczniów szkół średnich i podstawowych;
- Członkowie PTB sprawowali nadzór i opiekę merytoryczną nad organizacją i przebiegiem olimpiady biologicznej dla szkół średnich;
- Odbyły się audycje radiowe i telewizyjne z udziałem członków PTB;
- Zorganizowano wiele wycieczek botanicznych dla szerokiego grona sympatyków;
- Wraz z PTTK współorganizowano sesje wyjazdowe i wycieczki terenowe;

- Zorganizowano liczne konkursy dla dzieci i młodzieży: konkursy wiedzy o Inskim i Szczecińskim PK (Oddz. Szczeciński), konkursy przyrodnicze i rysunkowe dla dzieci (Sekcja Ogrodów Botanicznych i Arboretów), XVI Konkurs Dendrologiczny „Znam drzewa i krzewy” przygotowany przez Oddz. Łódzki i Sekcję Dendrologiczną;
- W Oddz. Toruńskim zorganizowano po raz drugi konkurs na najlepsze prace magisterskie z zakresu biologii ogólnej, molekularnej i środowiskowej;
- Sekcja Ogrodów Botanicznych i Arboretów zorganizowała w Warszawie II warsztaty edukacyjne dla pracowników ogrodów botanicznych i parków narodowych;
- Sekcja Dendrologiczna zorganizowała Dni Azalii i Różaneczników w Arboretum Kórnickim w dniach 22–23 i 29–30 maja;
- Oddział Wrocławski aktywnie uczestniczył w Festiwalu Nauki we Wrocławiu;
- Oddziały i sekcje przygotowywały lub brały udział w organizacji licznych wystaw, np.: współ-

udział w organizacji wystawy „Zwierzęta epoki lodowej” (ekspozycja roślin występujących w czasie ostatniego zlodowacenia) w Muzeum Okręgowym w Radomiu i Muzeum w Ostrowcu Świętokrzyskim – Sekcja Paleobotaniczna; współudział w przygotowaniu wystawy „Wpływ człowieka na zmiany środowiska przyrodniczego” w Muzeum Przyrodniczym w Krakowie – Sekcja Paleobotaniczna; wystawy przyrodnicze organizowane przez mgr P. Grzegorzka z Oddz. Śląskiego w Muzeum Ziemi Chrzanowskiej, wystawa „Porosty” w Pracowni Centrum Edukacji Ekologicznej w Tarnowie zorganizowana przez dr R. Kozika z Sekcji Lichenologicznej, wystawy fotograficzne przy współudziale członków Oddz. Lubelskiego (np. „Grzyby w fotografii Wiesława Mułenko” w Muzeum Przyrodniczym w Kazimierzu Dolnym n. Wisłą, fotografie porostów H. Wójciak z Oddz. Lubelskiego na wystawie porostów w Muzeum Przyrodniczym w Bratysławie).

- Oddz. Białostocki i Toruński sprawuje opiekę nad studenckimi kołami przyrodników.
- Popularyzacja wiedzy botanicznej odbywa się również przez współpracę z licznymi organizacjami, m.in.: z Centrum Edukacji Ekologicznej, z Młodzieżowymi Towarzystwami Naukowymi, z Międzynarodowym Miasteczkiem Ekologicznym w Rogoźniku, z Polskim Klubem Ekologicznym;
- Członkowie Oddz. Krakowskiego zajmują się produkcją i rozpowszechnianiem filmów video o tematyce botanicznej;
- Oddz. Toruński umieścił sprawozdanie ze swojej działalności w „Głosie Uczelni”.

VII. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

W 1999 r. Towarzystwo prowadziło działalność wydawniczą korzystając z pomocy finansowej Komitetu Badań Naukowych. Z funduszy przyznanych na 1999 r. wydano ogółem ok. 168 arkuszy wydawniczych:

- *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* vol. 68 – 56 arkuszy
- *Wiadomości Botaniczne* vol. 43 – 28 arkuszy
- *Acta Mycologica* vol. 34 – 24 arkusze
- *Acta Agrobotanica* vol. 51 – 20 arkuszy
- *Rocznik Dendrologiczny* vol. 47 – 15 arkuszy
- *Monographiae Botanicae* vol. 85 – 15 arkuszy
- *Biuletyn Ogrodów Botanicznych, Muzeów i Zbiorów* vol. 8 – 10 arkuszy.

Na posiedzeniu Zarządu Głównego w dniu 20 marca 1999 r. powołano nowe składy redakcji i rad

redakcyjnych czasopism wydawanych przez PTB. Funkcje redaktorów naczelnych poszczególnych wydawnictw pełnią obecnie:

- prof. dr hab. Jerzy Fabiszewski – *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*
- prof. dr hab. Janusz Lipecki – *Acta Agrobotanica*
- prof. dr Alina Skirgiełło – *Acta Mycologica*
- doc. dr hab. Jerzy Puchalski – *Biuletyn Ogrodów Botanicznych, Muzeów i Zbiorów*
- prof. dr hab. Krystyna Czyżewska – *Monographiae Botanicae*
- dr inż. Władysław Danielewicz – *Rocznik Dendrologiczny*
- dr hab. Stefania Loster – *Wiadomości Botaniczne*.

Działalność wydawniczą prowadziły oddziały i sekcje Towarzystwa. Oddział Krakowski wydał kolejne numery biuletynu informacyjnego zawierającego program posiedzeń oddziału (numery 48–50). Oddział Lubelski przygotował matrycę wydawnictwa jubileuszowego obrazującego historię działalności. Matrycę przygotowano z okazji 750-tego zebrania naukowego Oddziału. Sekcja Fykologiczna wydała materiały konferencyjne z sympozjum oraz konferencji naukowej organizowanej przez Sekcję. Sekcja Paleobotaniczna przygotowała do druku historię badań paleobotanicznych trzeciorzędu w Polsce oraz biogramy wszystkich autorów prac paleobotanicznych. Praca ukaże się pod redakcją prof. dr hab. E. Zastawniak i dr P. Köhlera.

VIII. BIBLIOTEKA PTB

Opracowany księgozbiór Biblioteki PTB obejmował na koniec roku 1999:

- 6440 vol. wydawnictw zwartych (w tym 19 starodruków),
- 18023 odbitek i broszur,
- 20096 vol., 801 tytułów wydawnictw ciągłych.

Gromadzenie zbiorów w 1999 roku oparte było wyłącznie na wpływach z wymiany zagranicznej i krajowej oraz częściowo z darów. Wydawnictwa PTB zarówno na wymianę, jak i do księgozbioru Biblioteka otrzymuje od Zarządu Głównego bezpłatnie.

Biblioteka utrzymuje kontakty wymiany wydawnictw z 301 kontrahentami zagranicznymi i 12 bibliotekami polskimi. W 1999 r. nie nawiązano nowych umów wymiany, natomiast 5 instytucji zrezygnowało z umów dotychczasowych.

W 1999 r. do Biblioteki PTB wpłynęło łącznie 271 woluminów, w tym:

- z wymiany zagranicznej 25 egzemplarzy wydawnictw zwartych, 339 egzemplarzy wydawnictw ciągłych (149 woluminów, 125 tytułów);

- z wymiany krajowej 16 egzemplarzy wydawnictw zwartych i 52 egzemplarzy wydawnictw ciągłych (13 voluminów, 9 tytułów);
- jako dary wpłynęły 2 egzemplarze wydawnictw zwartych i 75 egzemplarzy wydawnictw ciągłych (20 voluminów, 3 tytułów);
- zakupiono 2 egzemplarze wydawnictw zwartych i 16 egzemplarzy wydawnictw ciągłych (10 voluminów, 6 tytułów).

Łączna wartość nowych zbiorów wynosiła 23.807,57 zł (przy wycenie wpływów Biblioteka opiera się na aktualnym średnim kursie walut publikowanym przez NBP). Małe wpływy wydawnictw zwartych wynikają z dużych zaległości w opracowaniu akcesyjnym i katalogowym książek.

Biblioteka wysłała na wymianę 1588 egzemplarzy wydawnictw PTB. Opracowano 192 voluminów wydawnictw ciągłych i 79 voluminów wydawnictw zwartych. Uaktualniono też wykaz tytułów czasopism zagranicznych, otrzymywanych przez Bibliotekę i notowanych przez Katalog Centralny Biblioteki Narodowej.

Z Biblioteki na miejscu skorzystało 296 osób, poza Bibliotekę wypożyczono 224 pozycje. Biblioteka wykonała również kserokopie ze 175 różnych pozycji dla zamawiających instytucji i osób.

Poza działalnością biblioteczną prowadzona jest również wysyłka wydawnictw PTB dla członków honorowych, wysyłane są egzemplarze reklamowe i recenzyjne oraz sprzedaż numerów antykwarycznych.

W 1999 r. w ramach remontu generalnego budynku, w którym znajduje się Biblioteka, przygotowano pomieszczenia magazynu wydawnictw archiwalnych, przenosząc cały zbiór do czytelni na okres trwania prac remontowych.

IX. DANE LICZBOWE O DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ TOWARZYSTWA

W roku sprawozdawczym Towarzystwo liczyło 1417 członków, w tym 984 zwyczajnych, 218 nadzwyczajnych i 19 honorowych; przyjęto 52 nowych członków, skreślono lub wystąpiło z PTB 57 osób, a 9 członków Towarzystwa zmarło: dr H. Tomczyk, dr Z. Zwolińska – Oddz. Krakowski, prof. dr hab. B. Sałata – Oddz. Lubelski, prof. dr hab. J. Knypl – Oddz. Łódzki, prof. dr hab. T. Kimsa – Oddz. Śląski, mgr K. Zawieja, dr M. Żurawska – Oddz. Wrocławski, prof. dr hab. K. Kulka – Oddz. Olsztyński, dr K. Benben, dr W. Rudnicka-Jeziarska – Oddz. Warszawski.

Szczegółowe dane Oddziałów i Sekcji znajdują się w tabelach 1–4.

Warto również zaznaczyć pamięć Towarzystwa o zmarłych członkach: w związku z uroczystością

Wszystkich Świętych złożono kwiaty i zapalono znicze na grobach botaników w Oddz. Krakowskim i Łódzkim. Z inicjatywy Sekcji Dendrologicznej przeprowadzono renowację płyty nagrobnej Antoniego Wróblewskiego na cmentarzu w Kórniku. Staraniem Sekcji Paleobotanicznej wykonano na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie nagrobek Dr Jerzego Lilpopa, renowację nagrobka Karola Wallischa oraz zadbanie o wykonanie tablic nagrobnych zmarłych paleobotaniczek – Janiny Oszast i Marii Reymanówny.

Alina STACHURSKA-SWAKOŃ

VARIA

SYMPOZJA „HUMUS ET PLANTA” JAKO OWOC WSPÓLPRACY NAUKOWEJ

„Humus et Planta” symposia as the result of the scientific cooperation

W numerze pierwszym *Wiadomości Botanicznych* z roku 1998 Pani Profesor Jadwiga Siemińska napisała artykuł o "Przyjaźni i współpracy jako zasadzie postępu naukowego w fykologii". Redakcja *Wiadomości* postawiła przy tej okazji pytanie, czy tak dzieje się tylko w fykologii?

Zarówno artykuł, jak i powyższe pytanie zachęciły mnie do napisania o sympoziach, które odbywały się pod hasłem „Humus et Planta”, tym bardziej, że rozwijały się one, podobnie jak w dziedzinie fykologii, ze współpracy polsko-czechosłowackiej. Pionierami byli tutaj profesor Bronisław Niklewski w Poznaniu i profesor Silvestr Prat w Pradze Czeskiej.

Sympozja te nabyły następnie charakteru międzynarodowego w szerokim tego słowa znaczeniu i odbywały się kolejno w Poznaniu (1957), w Pradze i Brnie (1961), w Karpaczu (1965), w Pradze (1967, 1971, 1975), w Brnie (1979) i ponownie w Pradze (1983). Łącznie odbyło się więc 8 sympoziów z inicjatywy polsko-czechosłowackiej. Następnie zawiązano stowarzyszenie pod nazwą „International Humic Society”, w ramach którego odbywały się corocznie dalsze konferencje w różnych krajach świata. W 1996 r. odbyło się takie sympozjum we Wrocławiu.

W pierwszej, poznańskiej konferencji, podobnie jak w Karpaczu uczestnikami byli jedynie uczeni z Polski i Czechosłowacji. Na pierwszej konferencji prof. Niklewski wygłosił inauguracyjny wykład na temat „Próchnica jako ogniwo procesów życiowych organizmu roślinnego”, a prof. Prat omówił wpływ sub-